

COL·LECCIÓ
t a l e i a

EXPERIÈNCIES
DE
PEDAGOGIA SOCIAL

COL·LECTIU DE CULTURA
P O P U L A R D E

SANT VICENÇ
DELS HORTS

31

Amb la col·lecció d'opuscles TALEIA la Fundació Serveis de Cultura Popular pretén fer conèixer les nombroses i variades experiències de pedagogia social que es realitzen al nostre país, sovint poc conegudes i reconegudes.

No és en va que la col·lecció porta el nom de TALEIA: per crear-les i dur-les a la pràctica calen grans dosis d'imaginació, de constància i de solidaritat.

Esperem que la seva publicació fomenti l'intercanvi i impulsi noves iniciatives ●

Colors:

lila: Educació especialitzada

rosa: Animació socio-cultural

verd: Educació ambiental

marró: Formació d'adults

blau: Educació en el temps lliure

**COL·LECTIU DE CULTURA POPULAR
DE SANT VICENÇ DELS HORTS**

COL·LECCIÓ
t a l e i a

**EXPERIÈNCIES
DE PEDAGOGIA
SOCIAL - 31**

**Text redactat per l'equip responsable
del Col·lectiu de Cultura Popular
de Sant Vicenç dels Horts, a petició
de la Fundació Serveis de Cultura Popular.**

**© Fundació Serveis de Cultura Popular
Impressió: El Tinter SCCL
Tel. 357 00 50
La Plana, 8
08032 Barcelona
D.L.: B.3.366-1993
ISBN: 84-8000-038-4**

COL·LECTIU DE CULTURA
P O P U L A R D E

SANT VICENÇ
DELS HORTS

Fundació Serveis de Cultura Popular
1993

Presentació

Ens movíem, com a opció preferencial, en els barris de La Guàrdia i Sant Josep, pel fet que es trobaven en una situació més marginal i desfavorida, en tots els aspectes, en relació a la resta de la població: mancances en serveis socials, assistencials, culturals i econòmics.

Preteníem, sobretot, poder donar-hi una resposta efectiva, que no tan sols servís per aprendre, formar-se i ocupar el temps lliure del jovent, sinó que tot allò que emprengués tingués, en la mesura del possible, el suport d'una entitat oficial, reconeguda i autoritzada.

La nostra primera intenció per dur a terme aquest projecte fou de crear una «Universitat Popular», una experiència que en d'altres ciutats i pobles d'Espanya ja funcionava; però aquí van començar les dificultats, ja que el reglament d'aquestes Universitats Populares, d'àmbit estatal, requereix que sigui l'Ajuntament qui, conjuntament amb els sindicats i els partits polítics, creï la junta de govern. Tot i que, en el nostre cas, vam donar els primers passos entrevistant-nos amb l'Ajuntament, el projecte no va tirar endavant.

El Col·lectiu de Cultura Popular de Sant Vicenç dels Horts (Baix Llobregat) té el seu origen l'any 1982. Sorgeix de la preocupació d'un grup de persones: professionals de l'ensenyament, animadors de grups juvenils i gent amb inquietuds envers el món juvenil.

Però aquell primer fracàs no va pas frenar les nostres intencions inicials i vam decidir de constituir-nos en associació privada, de caràcter no lucratiu i oberta a tota la població. La seva finalitat tractava, en línies generals, de **formar, informar i donar suport**, sobretot a la gent jove.

Amb aquests objectius principals va néixer el Col·lectiu de Cultura Popular de Sant Vicenç dels Horts, el qual, desde 1985, ha estat reconegut com a Centre Col·laborador de l'INEM.

COL·LECTIU DE
CULTURA POPULAR
Carrer del Cementiri, 1
Sant Vicenç dels Horts
(Baix Llobregat).

El poble

banístics i una greu problemàtica social.

A partir de 1955 es produí un augment considerable de la població, un fenomen característic d'altres pobles i ciutats de la comarca del Baix Llobregat, bé que amb la diferència que, a Sant Vicenç, aquell increment es mantingué fins als anys 1977-78, aproximadament.

Les causes són les mateixes que en tota l'àrea metropolitana, i estan relacionades amb el desenvolupament industrial i la conformació de la perifèria de la conurbació. Sant Vicenç dels Horts va rebre part de les darreres onades migratòries i fou l'apèndix del gran conglomerat urbanístic al punt d'arribar a la seva saturació.

L'any 1960 es produí la primera allau migratòria important, que varià l'estructura demogràfica de Sant Vicenç, rejuvenint-la i eixamplant-ne el grup de població adulta. Es va anar estructurant la trama urbana actual i s'establiren les característiques poblacionals que, a grans trets, es mantindrien fins al 1981: taxa elevada d'analfabetisme, població activa secundària, desintegració social, deficiències infraestructurals, etc. en els barris d'immigració.

L'any 1981, la població immigrant constitueix, aproximadament, un 60% del total de Sant Vicenç, distribuïda en barris i districtes ghetificats i amb altes densitats demogràfiques, que són els que més patiren la crisi general de la

Sant Vicenç dels Horts ha estat, tradicionalment, un nucli petit de població dedicat fonamentalment a l'agricultura. La seva configuració sofrí un canvi radical d'ençà de 1960. Efectivament, la industrialització de les rodalies de Barcelona comportà un important creixement de la població amb una forta influència d'immigració, un fet que transformà totalment l'estructura urbana i comportà un seguit de dèficits ur-

indústria i els que menys accés a la cultura van tenir; tanmateix, van assolir, en general, una consciència profunda de barri.

L'estructura demogràfica de Sant Vicenç dels Horts té la forma d'una piràmide de base àmplia, que indica la població jove: els barris amb un major percentatge de jovent són, precisament, els de Sant Josep i La Guàrdia. La naturalesa de la població indica que el 64% dels habitants de Sant Vicenç dels Horts va néixer fora de Catalunya: la comunitat autònoma més representada pel que fa a la població immigrant és l'andalusa: el 67%.

Dins la població activa predomina la que treballa en el sector secundari: el sector primari representa un 3,1%; el secundari, un 70% i el terciari, un 26,8%. No obstant, el 45% de la població no treballa ni estudia: per anar a la feina, els que més s'han de desplaçar són els treballadors dels barris de Sant Josep i La Guàrdia, aquells que, al seu torn, sofreixen unes condicions socio-econòmiques més desfavorables.

El nivell cultural general del poble és força baix: la taxa d'analfabetisme (majors de 10 anys que no saben llegir ni escriure) és del 12%. Gairebé la meitat de la població no escolar té un nivell d'estudis baix o nul, amb fortes dificultats per aprendre o entendre el ca-

talà, cosa que entorbeix encara més la seva integració social.

L'estructura urbana actual està caracteritzada per una deficient ordenació del territori, tant a la part baixa del poble com a la de muntanya, explicable per l'aplicació de criteris diferents, inspirats en interessos també diferents, en diverses èpoques. En la part baixa, on se situa el nucli que s'estén per terrenys d'al·luvió, paral·lels a la carretera de Sant Boi, es distingeixen tres àrees diferents: el casc antic, l'eixample i dues ordenacions poligonals en els extrems d'aquest.

A la banda de muntanya, separada de la part baixa per la línia del ferrocarril, es troben dues àrees: la vessant de les muntanyes del Puig Perdiguier, on està emplaçat el barri de La Guàrdia; i la vessant del Puig Castellar, per on s'estén el barri de Sant Josep i el final de la riera de Torrelles, que divideix el barri de Sant Antoni.

Pel que fa a centres d'ensenyament, hi ha 7 escoles infantils, 7 d'EGB públiques, 2 col·legis d'EGB concertats i 1 centre d'educació especial, 1 institut de BUP i 1 escola de FP concertada, 1 escola d'adults, centre de recursos pedagògics i servei de logopèdia. Molts d'aquests serveis es troben molt concentrats a l'entorn del casc antic del poble.

El projecte educatiu

- Descobrir el goig de construir-se ella mateixa en la pròpia identitat, llibertat i responsabilitat.
- Entendre aquesta tasca com una possibilitat de creixement continu.
- Comprometre's en els deures envers un mateix i els altres.
- Arribar a ser feliç a través del desplegament de llurs capacitats, de la convivència i de la interacció solidària.

La formació d'aquest tipus de persona requereix una acció educativa que afavoreixi el desplegament harmònic i progressiu de totes les seves dimensions; és a dir, el desenvolupament de:

- La **dimensió intel·lectual**, per tal de desplegar i organitzar les seves capacitats cognoscitives, exercitar i afermar la seva intel·ligència, de manera que pugui assimilar els coneixements necessaris i reeixir davant de qualsevol situació o problema.
- La **dimensió física**, assumint el propi cos i tenint-ne cura, potenciant les destreses físiques i motrius i adquirint hàbits de vida sana i gust per l'activitat física.
- La **dimensió afectiva**, per tal de promoure l'autoestima, assolir l'equilibri personal i establir unes relacions que contribueixin a la pròpia realització.
- La **dimensió social**, a partir de la presa de consciència de pertànyer a uns grups socials determinats, i de les exigències que això comporta, cooperant a la construcció d'un món més just i més humà.

Model de persona i de societat

El nostre projecte educatiu es basa en un model de persona al qual orientem la nostra tasca educativa. Ve marcat per una preocupació constant per la persona humana, per les seves condicions de vida, les seves relacions, la convivència en una societat justa i humanitzadora; i es tradueix en la formació d'un tipus de persona capaç de:

- La **dimensió estètica**, cultivant la sensibilitat envers la bellesa i les seves diferents manifestacions naturals, artístiques i culturals.
  - La **dimensió ètica**, per tal d'adquirir la capacitat d'analitzar i assumir els valors morals de la societat, amb un esperit positiu i constructiu i arribar a l'elaboració de la pròpia escala de valors, que afavoreixi la configuració de la persona i la seva aportació activa a la societat.
  - La **dimensió transcendent**, potenciant el dinamisme espiritual, comproment-se en la recerca de solucions personals a les qüestions sobre l'ésser humà i la societat... i obrint-se al fet religiós i a la transcendència, com una possibilitat de realització personal més rica i plena.
- ca i entre el jovent, tant quantitativament com qualitativa.
- **Marginació** d'una immensa majoria de la població, apartats de les possibilitats reals de decisió i sense perspectives d'arribar a ser creadora de la pròpia història.
  - **Desarticulació social**, amb comunitats humanes sovint tan sols juxtaposades —quan no enfrontades— per motius d'origen, llengua, cultura o classe social.
  - **Pobresa cultural**, amb ben poques manifestacions culturals i escassíssims recursos, i sovint febles en potencialitats.
  - **Manca de teixit social**, amb escasses entitats amb vitalitat, amb una població molt individualista, força massificada, desmobilitzada, indefensa i, sovint, manipulada.

Objectius

El Col·lectiu de Cultura Popular de Sant Vicenç dels Horts és una associació independent, apartidista i oberta a totes les persones i entitats que tinguin com a objectius la dinamització sociocultural de la població, la promoció i educació integral de les persones i la transformació de les estructures econòmiques i socials injustes, oferint propostes i alternatives que contribueixin a crear una societat més justa, igualitària, participativa i solidària.

Davant de situacions de:

- **Atur**, especialment greu en la comar-

Es planteja aquests objectius:

- Ajudar en la formació integral de les persones de la població, especialment les més joves i els sectors en situació més desfavorida, amb accions formatives en el camp artístic, ocupacional, del cooperativisme i l'economia social, l'alfabetització i la cultura general.
- Realitzar una tasca d'animació sociocultural, col·laborant amb el major nombre possible d'entitats, realitzada de forma cogestionada i participativa.
- Crear canals d'anàlisi i d'estudi de la nostra societat, que contribueixin a la seva transformació progressiva.

Donar prioritat a l'intent de crear lligams de comunicació i d'integració entre els diversos col·lectius de la població.

- Oferir un servei d'informació i assessorament juvenil, tant a persones com a grups.
- Fer front al problema de l'atur, especialment el juvenil, col·laborant a la creació d'ocupació, oferint suport a les iniciatives d'autoocupació i potenciant les alternatives possibles.

I els duu a terme a través d'aquests mitjans i activitats:

- Oficina d'assessorament i d'informació juvenil.
- Realització de tota mena de cursos, sobretot de formació ocupacional.
- Conferències i cicles.
- Seguiment de cooperatives i grups de treball de joves.
- Aules-taller.
- Publicacions.

Aquest projecte marc s'actualitza cada any, pel que fa a objectius i activitats, tenint en compte la realitat actual i les necessitats.

L'equip animador

El Col·lectiu de Cultura Popular està format per 11 persones, laics i religiosos. Aquest grup, pel fet de ser reduït, afavoreix la presa democràtica i assembleària de les decisions.

La presidència, secretaria i tresoreria són assumides per tres dels seus membres, els quals en duen la responsabilitat amb una major dedicació. Segons els Estatuts, els càrrecs són renovables, però això sempre està en funció de les possibilitats de dedicació de les persones que constitueixen el Col·lectiu.

Les tasques estan distribuïdes per comissions: pedagògica, animadora del CIAJ (Centre d'Informació i Assessorament per a Joves), administrativa i de relacions públiques. L'equip es reuneix quinzenalment per fer-ne el seguiment i dur-ne la coordinació. A començament de curs se celebren unes jornades de planificació i, a final de curs, de revisió i avaluació.

Tot mantenint com a principi la voluntarietat dels seus components, l'equip animador s'està plantejant la remuneració d'algunes de les tasques, degut a l'augment de volum dels camps d'actuació. Tanmateix, l'equip no ha perdut en cap moment l'esperit de gratuïtat que va moure els seus fundadors a endegar aquest projecte.

La continuïtat ve garantida en les seves dues vessants:

- Els laics i laiques, que el tenen assumit com una de les seves opcions prioritàries.
- Les salesianes (Filles de Maria Auxiliadora), que el consideren com una de les seves plataformes educatives preferents.

Camps d'actuació

joves sense qualificació que difícilment accedien a un lloc de treball mínimament estable.

També estàvem preocupats per grups de joves que no duïen a terme cap mena d'activitat i que no es desplaçaven a Sant Feliu de Llobregat, on hi ha un centre de l'INEM, per assistir a qualsevol dels nombrosos cursos que allí s'imparteixen.

Aquestes inquietuds ens dugueren a proposar que es realitzessin cursos a Sant Vicenç mateix, cosa que aconseguírem cedint locals i col·laborant en la infraestructura del cursos. Vam cercar els experts i també els joves. El nostre treball com a professors i educadors de lleure ens facilita la tasca, ja que coneixem directament molts joves que passen a incorporar-se als cursos.

Jovent en atur

Un dels objectius del Col·lectiu de Cultura Popular des del seu inici ha estat de fer front al problema de la desocupació, sobretot de la població juvenil. D'aquí que la realització del cursos de Formació Ocupacional a Sant Vicenç dels Horts hagi estat una de les activitats més destacables i prioritàries.

Teníem coneixement de l'alt grau de fracàs escolar i de l'elevat nombre de

Volem que els cursos siguin alguna cosa més que una preparació per al món laboral, quelcom prou important en si mateix, i procurem que els experts siguin persones capacitades com a educadors, que creïn un clima de relació personal i grupal on els joves es trobin de gust i siguin tractats amb la fermesa i la comprensió que necessiten. Volem, no sols col·laborar en la seva formació actual, sinó animar-los a proseguir la seva formació. Volem també ajudar-los a trobar un lloc de treball i a sentir-se persones valorades i integrades en la societat. Ens sembla que, d'alguna manera, ho hem aconseguit amb molts dels més de mil participants que ja han passat pels cursos.

La col·laboració del mateix INEM ha estat important, en enviar també jovent en atur als cursos. D'altres entitats ens han permès, amb el seu finançament, realitzar cursos propis, que hem procurat de fer arribar al jovent amb més dificultats. Unes experiències ben positives, que seguim mantenint. L'ambient cordial, de treball i de cooperació i la preocupació envers les persones que hi assisteixen caracteritzen aquests cursos.

Cursos de l'INEM

L'any 1982 ens vam posar en contacte amb el centre de l'INEM de Sant Felú de Llobregat, oferint-li de col·laborar per a la realització de cursos de formació a Sant Vicenç dels Horts en els següents punts:

- Facilitar locals i fer-nos càrrec del seu manteniment.
- Adquirir el material necessari.
- Aportar experts per impartir els cursos.
- Seleccionar els participants als cursos.

Amb aquest tipus de col·laboració es van realitzar 18 cursos, fins a 1986 que es va impartir el primer curs com a Centre Col·laborador, reconegut per l'INEM de forma oficial.

L'any 1984 es van iniciar cursos en col·laboració amb d'altres entitats i amb recursos propis del Col·lectiu. Aquestes entitats foren Creu Roja, Amistat

amb els Pobles Àrabs i Càritas Diocesana. Per al finançament dels cursos propis hem comptat amb la indispensable i generosa aportació econòmica d'ASCA, de la Fundació de Serveis de Cultura Popular i de Càritas Diocesana.

Els cursos s'han plantejat en funció de les necessitats de la població juvenil i de la planificació de l'INEM i del Col·lectiu. Els impartits fins a l'actualitat són:

- **Àrea de serveis:** Cursos d'auxiliar de clínica, d'educador de centres especials, de socorrisme, de perruqueria i d'anglès.

Els cursos d'auxiliar de clínica i d'educador de centres especials han facilitat la formació adient per aconseguir i mantenir el lloc de treball: han estat un complement formatiu important per als participants. En gran mesura, ja comptaven amb contracte de treball i els calia l'aval del títol per poder-lo prorrogar. Els cursos de socorrisme van comptar amb la presència de molts joves voluntaris o monitors de lleure. Als cursos de perruqueria hi han assistit grups de noies joves amb interès envers aquesta professió. L'anglès ha resultat un complement molt convenient per a d'altres cursos.

- **Àrea administrativa:** Cursos de comptabilitat, d'auxiliar administratiu, d'informàtica de gestió i de mecanografia. Aquests cursos han tingut com a ob-

jectiu la formació bàsica i la qualificació laboral en el món administratiu. Han estat adreçats, preferentment, a joves que no han finalitzat la FP de primer grau, o mancats de coneixements previs. També se n'han realitzat per a dones majors de 25 anys i amb experiència anterior en el món laboral.

- **Àrea industrial:** Cursos de mecànic ajustador, d'electricista instal·lador, de lampista, de pintor, de paleta, d'encarregat d'obra urbana.

Els participants en aquests cursos han rebut una formació destinada a la seva qualificació personal per incorporar-se a l'empresa desenvolupant tasques pròpies de l'ofici escollit, o per establir-se pel seu compte desenvolupant la professió com a autònoms. Les edats i les característiques dels assistents han estat molt variades: des de grups de joves amb poca o nul·la formació acadèmica, fins a aturats més grans de 45 anys que cerquen una major formació per reincorporar-se a l'empresa.

- **Àrea tèxtil:** Cursos de tall i confecció (nivells I i II) i de modista. Adreçats a col·lectius de dones joves amb la intenció de dotar-les dels coneixements necessaris per fer-se la pròpia roba i per incorporar-se a tallers tèxtils on es produeix en cadena i cal dominar l'ús de màquines de cosir i el patronatge industrial.
- **Àrea de promoció humana:** Cursos

de promoció d'adults (obtenció del títol de Graduat Escolar), de promoció de nois i noies en situació de risc, de formació industrial bàsica i de cooperativisme.

L'objectiu d'aquests cursos és de potenciar les capacitats personals dels participants, a fi que assoleixin el nivell mínim de formació que una societat com l'actual requereix. Van adreçats a col·lectius de joves de 14 a 16 anys —en el cas de nois i noies en situació de risc— amb unes mancances personals i familiars molt greus, amb la intenció de recuperar-los per tal que puguin incorporar-se al món laboral. La formació industrial bàsica s'adreçava a joves de més de 16 anys amb greus mancances en la seva escolaritat, que calia emplenar i suplir a través de pràctiques en diversos oficis. La promoció d'adults ha tingut com a participants joves més grans de 18 anys que necessitaven la formació elemental per obtenir el títol de Graduat Escolar. Els cursos de cooperativisme foren seguits per diversos col·lectius, i pretenien la potenciació de l'autoocupació.

- **Àrea de jardineria i horticultura:** La majoria dels cursos de jardineria han estat seguits per grups de dones joves en atur de llarga durada i cert interès en aquesta activitat: s'ha assolit una valorable col·locació laboral, una vegada finalitzats els cursos. Els d'horticultura han estat seguits per joves que han buscat una sortida

en l'activitat agrícola a Sant Vicenç mateix.

- **Àrea de manualitats:** Cursos de pirogravats, de bijuteria i d'enquadernació.

Adreçats a col·lectius de jovent de més de 16 anys, amb la intenció de crear grups de treball que venguessin a particulars i a negocis les feines realitzades durant els cursos i que, un cop acabats aquests, continuessin en la mateixa feina com a mitjà eventual de guanyar-se la vida.

Cursos amb Càritas

És destacable la col·laboració entre el Col·lectiu i Càritas Diocesana en el manteniment d'un centre de formació de la construcció, adreçat a aturats de qualsevol edat necessitats d'una major capacitat professional i d'un ajut econòmic —els participants reben beques en funció de llur situació familiar—. Aquesta col·laboració es basa en la cessió i el manteniment dels locals per a la seva realització.

Minories ètniques

També és important la realització de cursos en estreta col·laboració amb l'Associació d'Amistat amb els Pobles Àrabs: cursos d'electricista, d'hosteleria, de paleta, de perruqueria, adreçats a homes i dones d'origen magribí —jovent en la seva majoria— amb la intenció de dotar-los d'una formació bà-

sica que els permeti d'accedir a llocs de treball i a l'obtenció dels permisos de residència. Aquest grup humà té una presència considerable en el barri de La Guàrdia, i el Col·lectiu de Cultura Popular ha tingut sempre com a objectiu la seva integració en la societat com a ciutadans de ple dret.

Jovent en situació de risc

Es tracta d'una acció formativa de promoció i prevenció adreçada a un grup de nois i noies de 14 a 16 anys dels barris de La Guàrdia i Sant Josep i d'alguns altres d'origen àrab de Sant Vicenç dels Horts.

Principals característiques

- Situació econòmica molt precària.
- Domicili familiar inestable (alguns sense domicili fix).
- Situació ran de l'analfabetisme: fracàs escolar.
- Desarrrelament social.
- Mancança de recursos per a la socialització: ni per a la vida familiar ni per al món laboral.
- Pertinença a famílies que presenten fortes dificultats econòmiques, amb greus problemes de convivència familiar i altres formes d'inadaptació, amb deficiències sanitàries i mancances culturals, etc.
- Procés de degradació personal en tots els aspectes, tanmateix encara amb possibilitats de respondre a accions formatives.

- Contacte amb el món laboral, però amb experiències d'exploatació, de treball submergit i mal retribuit.
- En una situació procliu a la delinqüència.
- Manca d'hàbits de treball organitzat que els permeti d'entrar en el món laboral.
- En el cas de les noies: submissió al rol tradicional de la dona, en feines de neteja de la casa, cura dels germans petits, etc.
- Educar les actituds i els valors.
- Aconseguir uns mínims coneixements professionals a fi que es puguin integrar en el món laboral sense traumes ni obstacles.

Àrees de formació

Abasten diferents camps: la comprensió i expressió lingüístiques, les ciències aplicades, la tecnologia, l'expressió plàstica i la salut i dietètica.

Objectius generals

- Promoure en ells la creació d'hàbits socio-educatius, tals com la convivència, el treball en grup, la responsabilitat, la consideració envers els altres, el diàleg, el respecte envers les coses, la constància, la puntualitat, l'ordre i la netedat; en definitiva, preparar aquests i aquestes adolescents per fer front a les responsabilitats personals, familiars i socials cobrint llur manca d'hàbits no adquirits amb anterioritat.
- Motivar nois i noies envers feines que els retornin la confiança en llurs possibilitats, descobrint i potenciant les seves capacitats, destreses i valors, i desenvolupant la seva creativitat i imaginació.
- Suplir les considerables mancances que aquests nois i noies presenten en la seva formació cultural i acadèmica, aportant-los els coneixements en les diverses àrees que els puguin ser útils per a la vida de cada dia i els enriqueixin culturalment.

El Punt d'Informació Juvenil

El Col·lectiu de Cultura Popular estrena l'any 1987 una oficina oberta a tot el jovent de Sant Vicenç dels Horts i de la comarca del Baix Llobregat, coordinada amb d'altres de semblants existents en poblacions veïnes.

Objectius

- Oferir al jovent interessat informació adient, fins llavors dispersa, sobre cursos i cursets diversos, legislació laboral, treball, cooperativisme, estudis, toxicomanies i salut, Tercer Món, objecció de consciència i moviments per la pau, igualtat i promoció de la dona, associacionisme juvenil, activitats lúdiques i culturals, esports, música, cinema i mitjans àudio-visuals, vacances i lleure, etc.
- Posar a la seva disposició un equip d'experts als quals poder consultar sobre cada un d'aquests temes,

oferint-los un servei d'assessoria al més complet possible.

- Posar a l'abast del jovent tots els recursos i serveis existents a la zona.
- Promoure i donar suport a noves iniciatives i serveis en cada una de les àrees d'interès juvenil.

Activitats

Durant els anys de funcionament d'aquest servei, l'Oficina d'Informació Juvenil ha atès gran nombre de consultes, en especial sobre treball, estudis, formació ocupacional i lleure. Se'ls ha ofert informació escrita a través d'«Inforjove» (fulletó mensual). S'han organitzat algunes conferències sobre temes culturals, dins el cicle «Dilluns Culturals a Sant Vicenç».

S'ha col·laborat amb les escoles d'EGB i els centres d'ensenyament mitjà en tasques d'informació i d'orientació professional, i també amb els espais i centres juvenils, informant sobre temes

relacionats amb el lleure. S'ha organitzat un concurs de fotografia jove, titulat «Els joves i Sant Vicenç», i també el concert «Música Jove '90».

Organització del servei

El Punt d'Informació Juvenil està estructurat en tres àmbits o sectors:

- El **Departament de Documentació**, que recull i cataloga informacions i dades i es fa càrrec de la secretaria i l'administració del servei, com també de la correspondència, extensió i propaganda, a més de les relacions amb les administracions i altres entitats.
- El **Departament d'Atenció al Públic**, que atén el jovent que s'hi adreça, els ofereix les informacions disponibles i concerta entrevistes amb els experts.
- El **Servei d'Experts**, que ofereix assessorament, complementa la documentació i afavoreix la creació de noves experiències i nous projectes.

Valoració global de l'experiència

La valoració que fem de l'experiència la basem en els tres eixos fonamentals ja assenyalats al principi: formar, informar i donar suport.

Formar

Els cursos ocupacionals i promocionals han tingut entitat pròpia —no han estat curssets de temps lliure—, tenen consistència per si mateixos i, a més de la ca-

pacitació professional que donen, comporten una titulació.

Han estat orientats a formar col·lectius —sobretot joves— amb escasses possibilitats socio-econòmiques i culturals. Tant nosaltres com ells mateixos n'hem fet una valoració global positiva: d'altra banda, ens consta que l'índex d'ocupació laboral dels alumnes és acceptable.

Informar

La valoració es basa sobretot en la labor del Centre d'Informació i Assessorament per a Joves (Punt d'Informació Juvenil). Es pot dir que l'índex de consultes està al nivell de la mitjana que pugui tenir qualsevol dels serveis d'informació de la Generalitat.

S'ha servit del fulletó «Inforjove», d'un tríptic informatiu, de difusió radiofònica, de la inserció en revistes i altres publicacions locals, de cartells publicitaris, de la participació en la Mostra Comercial i Agrícola de Sant Vicenç dels Horts, etc. Pel fet de mantenir un conveni amb la Generalitat, la informació que s'ha ofert al jove ha estat àmplia i actualitzada.

Donar suport

Des de la plataforma que representa el Col·lectiu de Cultura Popular, s'han afavorit diverses iniciatives juvenils, i s'ha donat prioritat a les de promoció integral: cooperatives, grups de teatre ama-

teur, concursos, xerrades-col·loqui, etc.

Dins d'aquesta valoració general, convé remarcar la labor realitzada per l'equip dinamitzador del Col·lectiu, que ha estat duta a terme amb gran dedicació i caràcter voluntari.

Perspectives de futur

Volem continuar atenent la formació integral de les persones, en especial del jovent, a través de la col·laboració amb diferents institucions i entitats públiques i privades, intentant de pal·liar, en la mesura del possible, el fracàs escolar, i oferint-los estructures i metodologies adaptades a llurs necessitats, ja sigui a través dels cursos que concedeix actualment el Departament

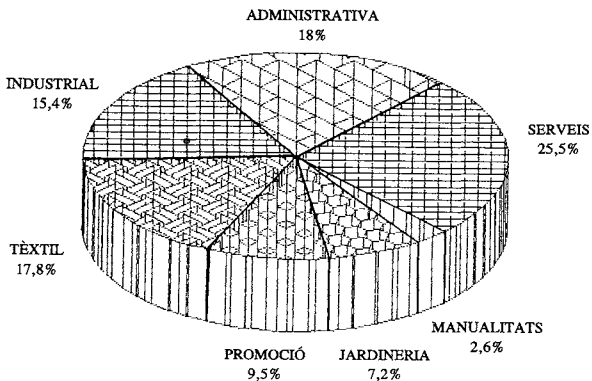
de Treball de la Generalitat de Catalunya, dels mòduls de garantia social, etc.

Creiem que aquesta plataforma educativa pot ser un camp adient per incorporar-hi objectors de consciència. En oferir aquest servei afavorim que els objectors realitzin la seva prestació social i que els joves puguin entrar en contacte amb persones que integren en la seva vida els valors corresponents al model de persona i de societat que el nostre Col·lectiu ha assumit com a projecte.

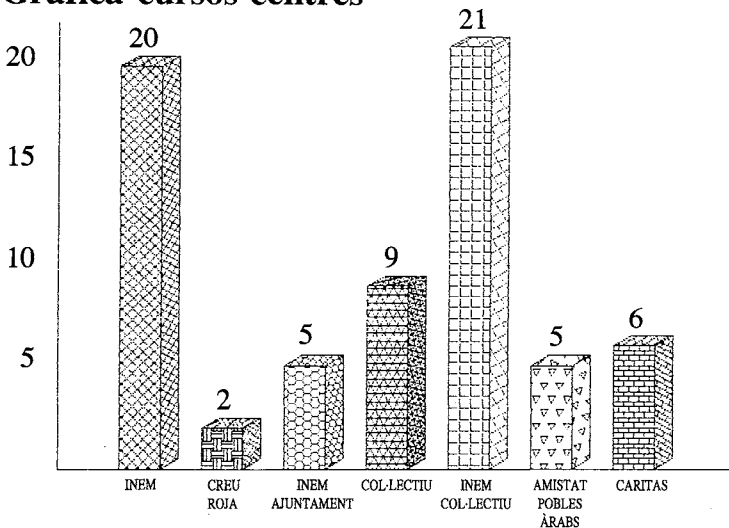
Continuarem fomentant la relació entre el jovent de la nostra localitat i de la comarca a través de l'Oficina d'Informació Juvenil, potenciant-ne la difusió informativa a fi que arribi al major nombre de jovent possible.

Annexos

Gràfica alumnes-àrees

Gràfica cursos-centres

Balanç de cursos i alumnes per àrees

1. ÀREA DE SERVEIS (25,5%)

Núm. cursos	Curs	Alumnes
7	Perruqueria	110
1	Anglès	30
3	Auxiliar de clínica	82
2	Socorrisme	30
1	Educador centres especials	15
		<hr/>
TOTAL		267

2. ÀREA ADMINISTRATIVA (19%)

Núm. cursos	Curs	Alumnes
1	Comptabilitat	14
9	Auxiliar administratiu	158
1	Mecanografia	13
1	Informàtica de gestió	15
		<hr/>
TOTAL		200

3. ÀREA INDUSTRIAL (18.4 %)

Núm. cursos	Curs	Alumnes
6	Fontaneria	85
2	Encarregat obra urbana	26
1	Mecànic ajustador	8
4	Electricista instal·lador	19
2	Paleta	40
1	Pintor	15
		<hr/>
TOTAL		193

4. ÀREA TÈXTIL (17,8 %)

Núm. cursos	Curs	Alumnes
6	Tall i confecció	107
4	Modista	79
		<hr/>
		TOTAL 186

5. ÀREA DE PROMOCIÓ HUMANA (9,5%)

Núm. cursos	Curs	Alumnes
3	Promoció d'adults	33
1	Promoció noies en situació de risc	34
1	Cooperativisme	23
1	Formació industrial bàsica	9
		<hr/>
		TOTAL 99

6. ÀREA DE JARDINERIA I HORTICULTURA (7,2 %)

Núm. cursos	Curs	Alumnes
1	Horticultura	10
4	Jardineria	65
		<hr/>
		TOTAL 75

7. ÀREA DE MANUALITATS (2,6 %)

Núm. cursos	Curs	Alumnes
1	Enquadernador	10
1	Pirograbat	7
1	Bijuteria	10
		<hr/>
		TOTAL 27

TOTAL CURSOS	TOTAL ALUMNES
68	1047

ÍNDIX

• PRESENTACIÓ	5
• EL POBLE	7
• EL PROJECTE EDUCATIU	9
Model de persona i de societat	9
Objectius	10
L'equip animador	11
• CAMPS D'ACTUACIÓ	13
Jovent en atur	13
Minories ètniques	16
Joventut en situació de risc	16
El Punt d'Informació Juvenil	17
• VALORACIÓ GLOBAL DE L'EXPERIÈNCIA	19
Perspectives de futur	20
• ANNEX	21

TÍTOLS PUBLICATS

- 1. TRAJECTE LABOR** és una cooperativa d'educadors especialitzats que pretén la reestructuració de la personalitat dels joves, a través de la convivència i la participació social.
- 2. CENTRE DE FORMACIÓ I PREVENCIÓ DE MATARÓ** és una associació d'iniciativa social que actua en el camp de la prevenció i la reinserció social de joves inadaptats. Opta per acollir activament la demanda concreta de cada noi i noia que s'hi adrecen.
- 3. MOVI D'A, Moviment d'Aturats del barri de La Mina, de Sant Adrià de Besòs,** és una associació que té per objectiu l'ocupació juvenil. Però no es vol limitar a ser una entitat de serveis: pretén, la integració dels joves al món laboral i a la societat on viuen.
- 4. LA VOLA** és una entitat formada per mestres, biòlegs i altres professionals, que treballa en el camp de l'educació ambiental. Pretén que la societat, i en especial l'escola, participin activament en la solució dels problemes del medi ambient.
- 5. FUSTALL** és una associació que treballa en la formació i en la inserció social de nois amb problemes de fracàs escolar, en atur, propers al món de la delinqüència i la drogodependència. Utilitzant la fusta com a mitjà, han constituït un petit taller de fusteria.
- 6. MOVIBAIX** és un moviment educatiu en el temps lliure infantil i juvenil del Baix Llobregat. Ofereix serveis als centres d'esplai i als ajuntaments de la comarca amb un caràcter de servei públic. Treballa per augmentar la consciència ciutadana entorn de la necessitat d'educació en el lleure, i pel reconeixement social dels centres d'esplai.
- 7. EDUCACIÓ D'ADULTS A LA PERONA.** Una experiència compromesa en la transformació de les deplorables condicions de vida de la comunitat gitana de La Perona, un barri de barraques recentment desaparegut a Barcelona. Un projecte educatiu plantejat com una alternativa de diàleg entre aquesta comunitat gitana i la societat del seu entorn.
- 8. AULA-TALLER CRUÏLLA** es un servei que s'adreça a nois i noies dels barris barcelonins de Ciutat Meridiana, Torre Baró i Vallbona, que han deixat l'escola i no treballen, que tenen greus problemes personals o familiars i que es troben en risc de degradació.
- 9. CEPA** (Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius). Associació ecologista, científica i independent, que es proposa dotar d'una cobertura tècnica els grups de base i els moviments populars que s'oposen a projectes agressius, impulsar l'educació socio-ecològica; i promoure la defensa del medi ambient i de la qualitat de vida.

- 10. ESCOLA D'ADULTS LA VER-NEDA—SANT MARTÍ** és un centre educatiu amb un projecte pedagògic i social definit: públic, pluralista i participatiu, integrat en el barri. Opta per una educació integral, activa i renovadora, i actua en la línia del que s'anomena desenvolupament comunitari.
- 11. CASAL DELS INFANTS DEL RAVAL** és un servei que té com a objectiu proporcionar als nens i nenes del barri del Raval de Barcelona l'esbarjo, l'educació i d'altres condicions de vida de què estan mancats però als quals tenen dret.
- 12. EXPERIÈNCIES D'ALFABETITZACIÓ.** Tres col·lectius d'alfabetització —d'Osona, Castelldefels i La Mina— posen en comú les seves experiències i hi reflexionen conjuntament. Ells entenen l'alfabetització com la dinamització d'un procés que comprèn totes les facultats de la persona i mira tant l'individu com la societat.
- 13. CLUB INFANTIL JUVENIL BELLVITGE** és una entitat pionera en l'educació en el lleure en el nostre país —creada l'any 1969— que presta un servei a la societat, des del barri de Bellvitge, a l'Hospitalet de Llobregat, a través de l'educació en l'esplai i el temps lliure.
- 14. TALLER ELS TRES TURONS** és una associació del barri del Carmel de Barcelona que treballa per la rehabilitació i reinserció laboral i comunitària de persones amb trastorns psíquics. Una alternativa real i concreta als manicomis.
- 15. TRINIJOVE** parteix de l'intent d'un grup de joves del barri de Trinitat Vella de Barcelona d'assumir els propis handicaps de present i de futur. Una experiència de desenvolupament local a través de la promoció ocupacional, la inserció laboral, la informació i el lleure creatiu.
- 16. L'ESCOLA DEL BAIX** és una escola de formació de monitors i un centre d'investigació i documentació sobre l'educació en el lleure infantil i juvenil, a la comarca del Baix Llobregat. És un fenomen pedagògic, social i cultural lligat al moviment associatiu, per un temps lliure educatiu i vinculat a la comunitat local, comarcal i del país.
- 17. CP'AC,** Centre de Promoció i Gestió d'Iniciatives d'Autoocupació Juvenil de Catalunya. És un equip de joves professionals dedicats a l'assessorament en la creació de petites empreses i a la formació d'emprenedors segons un mètode propi, al servei del jove que vol autoocupar-se creant el seu propi lloc de treball.
- 18. ESCOLA DE L'ESPLAI.** L'any 1960 s'imparteix a Barcelona el primer curs per a monitors de colònies d'estiu a Catalunya i a l'Estat. És l'inici d'una Escola Diocesana que esdevindrà, el 1970, l'Escola de l'Esplai de Barcelona. Ofereix cursos d'animació sòcio-cultural i d'educació en el lleure, social i ambiental, contemplant alhora les dimensions humana i transcendent.
- 19. CASAL INFANTIL I JUVENIL DE MARIANAO.** Des que, l'any 1985, el moviment de joves del barri de Marianao (Sant Boi de Llobregat) va ocupar un edifici il·legal a tall de *squatters*, fins avui, el CIJM ha desplegat una intensa activitat social: l'Esplai, el Centre Obert, l'Aula Taller, la Secció Juvenil, l'Enllaç... I segueix endavant.

20. UN MODEL D'ESCOLA DINTRE DE LA PRESÓ.

L'experiència de cinc anys de treball docent a l'escola de la presó de dones «Concepció Arenal» i a la presó d'homes «Salvador Dalí», una tasca educativa ben poc coneguda i en un context marcat per una dura problemàtica social.

21. CASAL DE CULTURA DE SANTA COLOMA DE GRAMENET.

L'any 1976 un grup de persones de l'associació de veïns del barri de Santa Rosa, mestres i membres de les comunitats cristianes i d'altres col·lectius, va organitzar-se per impulsar un moviment de cultura popular creatiu, participatiu i solidari, compromès en la transformació de la societat des de la base.

22. EL SERVEI COLÒNIES DE VANCANES

és una entitat amb més de 25 anys d'història, amb vocació envers els infants, l'educació i la cultura. Actualment és una secció de la Fundació Institut Pere Tàrrés d'Educació en l'Esplai i ofereix serveis de suport i d'infraestructura, fonamentalment cases de colònies.

23. ESCOLA D'ADULTS CONCÒRDIA.

L'any 1975 sorgiren arreu de Catalunya diferents nuclis d'escoles d'adults lligades a moviments populars i d'ensenyants: un d'ells era el de Sabadell, amb les escoles de Can Puiggener i Can N'Orriac, que posteriorment s'estén a d'altres barriades, entre elles Can Deu. El curs 1989-90 s'unificaren en el Centre d'Adults Concòrdia.

24. ÀREA CULTURAL ORIOL.

En el barri del Riu Nord, a Santa Coloma de Gramenet, poblat per gent de classe treballadora provinent majoritàriament de la immigració, un grup de persones desplega, des de l'any 1980, una tasca social, cultural i humanista adreçada des dels infants i jovent a la tercera edat. Amb voluntat i il·lusió de contribuir a «la construcció d'una societat més justa, harmònica i feliç».

25. MOVIMENT DE CENTRES D'ESPLAI CRISTIANS.

Una realitat eclesial que ve caracteritzada pel fet de proposar un projecte educatiu en el temps lliure a través d'una institució educativa com és el centre d'esplai. Vol contribuir a fer una educació integral que abasti totalment la persona humana i doni acolliment, orientació i sentit a la seva vida.

26. EL SAFAREIG. GRUP DE DONES FEMINISTES DE CERCANYOLA.

És un grup plural, amb dones de diferents orígens i concepcions. El fet d'ésser un grup «de poble» condiona que diferents punts de vista hagin de conviure en un col·lectiu de confluència però, d'altra banda, possibilita d'incidir en la relitat del municipi, i de participar activament en la creació de serveis i activitats per a les dones.

27. FORMACIÓ PROFESSIONAL I PRÀCTIQUES A L'EMPRESA A CATALUNYA

La reactivació econòmica a partir de la primera meitat dels anys vuitanta va fer emergir un nou model de transició al treball, que valora la formació de base i les capacitats de polivalència i d'iniciativa. Les pràctiques en alternança escola-empresa hi han aportat innovacions significatives en l'aprenentatge i en la socialització de l'alumnat.

28. ESCOLA D'ACCIÓ ESPECIAL

F. GARCÍA LORCA L'experiència va començar el curs 1980-81, al barri de Sant Roc, a Badalona. Va sorgir per acollir els nens i nenes —principalment de famílies gitanes— que, a causa de la seva marginació, no havien estat escolaritzats. Ara, partint de criteris d'integració, l'escola ha tancat les portes. El temps dirà què passarà: el repte continua.

29. MINYOLS ESCOLTES I GUIES SANT JORDI DE CATALUNYA.

L'escoltisme és el moviment d'educació en el lleure més antic al nostre país: data de 1913. MEiGSJ engloba un total de 11.000 nois i noies d'una 150 agrupaments, pertany a l'Escoltisme i Guiatge Catòlic i segueix els principis i el mètode fundat per Lord Baden-Powell, adequat a l'actualitat i adaptat a la realitat social i nacional de Catalunya.

30. FUNDACIÓ SANT PERE CLA-

VER. Des de la seva creació l'any 1987, la seva tasca assistencial envers les persones desvalgudes s'ha desplegat de forma sorprenent: el Grup **Menjadors d'Infants**, el Centre Obert **Arrels**, el Servei d'Acollida **Els Quatre Vents**, i compta, com a entitats adherides, amb l'Associació **Lluís Artigues** per a **Avis del Poble Sec** i la **Fundació Hospital Sant Pere Claver**.

Subscripcions i comandes:

Fundació Serveis de Cultura Popular.
Provença, 324, 3^a.

08037 Barcelona. Tel. 458 30 04

En preparació

Ca n'Ensenya •

Centre Esclat •

Casal l'Amic •

Col·lectiu de Cultura Popular de Sant Vicenç dels Horts. Sorgeix l'any 1982 d'un grup de professionals de l'ensenyament, animadors de grups de joves i gent amb inquietuds envers el món juvenil. Actua preferentment en els barris de Sant Josep i La Guàrdia, els més marginals del poble. Camps d'actuació: formació de joves en atur i en situació de risc, i atenció a les minories ètniques, que hi tenen una presència considerable ●

SERVEIS DE CULTURA
POPULAR

fundació cultural

